

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

I 2018-08-24 Nr. (15.1-24) SD-4619

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Finansų ministerija išnagrinėjo Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir, atsižvelgdama į didelį valstybės lėšų poreikį įstatymo projektui įgyvendinti, ir į tai, kad rugsėjo mėnesį atnaujinamas 2018-2021 metų ekonominės raidos scenarijus, bei į tai, kad pranešant maksimalius asignavimų limitus informuota, kad po ekonominės raidos scenarijaus atnaujinimo gali būti peržiūrėtos praneštų maksimalių valstybės biudžeto asignavimų sumos, mano, kad Įstatymo projektas turėtų būti svarstomas kartu su Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

V. Žagūnienė, (8 5) 2390 027, el. paštas vida.zaguniene@finmin.lt

SADM Išmokos vaikams, 50 eur 3var

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

Signa Web

Sudaryti
 Atidaryti
 Pasirašyti
 Registruoti
 Išsaugoti

Dokumentas: dėl įstatymo projekto
 Failas: SADM Išmokos vaikams.50 eur
 2018-08-31 (ADOC V1.0 G-DOC)

Turinys
Metaduomenys
Parašai
Tikrinimas (1)

+
PASIRAŠOMIEJI METADUOMENYS

+
El. dokumento turinį aprašantys metaduomenys

El. dokumento pavadinimas	Dokumento rūšis	Parašai
+ dėl įstatymo projekto		

+
Sudarytojai

Statusas	Sudarytojas	Kodas	Adresas	Parašai
+ Juridinis asmuo	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	288601650	Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius, Lietuva	

+
Dokumento sudarymas

Sudarymo data	Parašai
+ 2018-08-31 16:43:12	

+
Adresatai

Statusas	Adresas	Kodas	Adresas	Parašai
+ Juridinis asmuo	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	188603515	A.Vivulskio g. 11 ,Vilnius	

+
Dokumento registracijos

Registravimo data	Dokumento registracijos Nr.	Įmonės (įstaigos) kodas	Parašai
+ 2018-09-03 08:35:00	((1.15 E-0202)-5K-1815595)-6K-1804717	288601650	

+
Dokumentą užregistravęs darbuotojas

Vardas ir pavardė	Pareigos	Struktūrinis padalinys
+ LR Finansų ministerijos raštinė	Raštinė	LR Finansų ministerijos raštinė

+
NEPASIRAŠOMIEJI METADUOMENYS

© 2009-2018, UAB MitSoft: Mindaugo g. 23, LT-03214 Vilnius, Lietuva.
 Iškilus techniniams nesklandumams rašykite signa-support@mitsoft.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo 2018-09- Nr.
ministerijai

Į 2018-08-24 Nr. (15.1-24) SD-4619

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), teikia teisinę išvadą.

1. Nei Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, nei Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme nėra nustatytos teisės, analogiškos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 62 straipsnio 1 dalies 11 punkte nustatytajai, kuri, be kita ko, taikoma tik studentams, – išeiti akademinių atostogų dėl ligos, gydytojui ar gydytojų konsultacinei komisijai rekomendavus, arba dėl nėštumo ir gimdymo, vaiko priežiūros. Atsižvelgiant į tai, abejotina ir Projekto 1 straipsnyje dėstomos Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 1 dalies (ir susijusių nuostatų, kuriose vartojama ta pati formulė) nuostatos „taip pat įskaitant ir akademinių atostogų dėl ligos, nėštumo ar vaiko priežiūros laikotarpį“, kiek ji taikytina bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programoms, galimumu.

2. Pagal Įstatymo 1 straipsnio 2 dalį, Įstatymo nuostatos taikomos *Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims*, todėl svarstyтина dėl Projekto 1 straipsnyje dėstomos Įstatymo 6 straipsnio 3 dalies nuostatos, kiek ji susijusi su išmokos vaikui mokėjimu „vaikui (asmeniui), besimokančiam užsienio valstybės bendrojo ugdymo mokykloje ar profesinio mokymo įstaigoje“ pagrįstumo ir atitikimo galiojančiam teisiniam reguliavimui. Be kita ko, svarstyтина, ar apskritai reali situacija, kad vaikas (asmuo), besimokantis užsienio valstybės mokymo įstaigoje, atitiktų Įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1, 2, 4, 5, 7, 8 ar 9 punktuose nustatytas sąlygas – jų buvimas ir taikymas yra išimtinai siejamas su asmens gyvenimu Lietuvos Respublikoje. Taip pat nėra aišku, kodėl vertinamu atveju numatoma dar viena sąlyga, kuri gali būti ir objektyviai neįgyvendinama, pavyzdžiui, vaikas turi vienintelį iš tėvų, – „kitas iš vaiko tėvų (įtėvių) ar globėjas (rūpintojas) gyvena Lietuvos Respublikoje“.

3. Pažymėtina, kad pagal Civilinio kodekso 2.8 straipsnio 1 dalį nepilnamečiai nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų sandorius sudaro, *turėdami tėvų arba rūpintojų sutikimą*. Siūlytina Projekto 1 straipsnyje dėstomos Įstatymo 6 straipsnio 3 dalies paskutiniojo sakinio nuostatą suderinti su galiojančiu teisiniu reguliavimu, t. y. numatyti galimybę mokėti išmoką vaikui pačiam nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų vaikui, turint tėvų sutikimą.

4. Nekvestionuodami Projekto rengėjų informacijos, susijusios su Projekto 1 straipsnio siūlymu atsisakyti dviejų išmokos vaikui neskyrimo arba jos mokėjimo nutraukimo pagrindų (vaikas yra emancipuotas, vaikas (asmuo) yra susituokęs), vis tik norėtume atkreipti dėmesį į

šiuos aspektus. Pirma, teikiamą siūlymą reikėtų įvertinti jo santykyje su Įstatymo paskirtimi. Remiantis Įstatymo 1 straipsnio 1 dalimi, Įstatymas skirtas, be kita ko, nustatyti vienkartinės ir periodinės išmokas, *užtikrinančias finansinę paramą šeimoms, auginančioms vaikus ar įvaikius*. Antra, kodėl, remiantis tais pačiais argumentais, minėtų išmokų neskyrimo ar mokėjimo nutraukimo pagrindų nesiūloma atsisakyti galiojančiuose Įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose. Pagaliau, siekiant tinkamai ir visapusiškai įvertinti teikiamą siūlymą, prašytina papildyti aiškinamąjį raštą informacija, kodėl apskritai Įstatyme buvo nustatyti tokie pagrindai, kas lėmė jų įtvirtinimą (ir kodėl jie šiuo metu nebelaikytini aktualiais).

5. Įvertinus Projekto 3 straipsnyje dėstomas Įstatymo 13 straipsnio naujas 4 ir 5 dalis, siūlytume jas įvertinti šiais aspektais, prireikus atitinkamai pildyti Projektą, siekiant siūlomų normų realaus veikimo, o ne deklaratyvių formuluočių. Pirma, turėtų būti sukuriamas aiškus mechanizmas, nustatytos aiškos taisyklės, kad kiekvienu konkrečiu atveju sprendimą dėl konkretaus vienkartinės išmokos įsikurti panaudojimo būdo priima ją skiriantis subjektas. Šiame kontekste vertinama nuostata turėtų būti įvertinta jos santykyje su galiojančiu Įstatymo 24 straipsnio 4 punktu, pagal kurį savivaldybių administracijos *turi teisę* priimti sprendimą dėl tikslingo vienkartinės išmokos įsikurti panaudojimo tik tada, kai *yra pagrįstų įtarimų, kad vienkartinė išmoka įsikurti gali būti panaudota ne pagal jos tikslingą paskirtį*. Antra, siūloma nuostata „negali būti perleistas“ vertintina kaip nepagrįstas nuosavybės teisės ribojimas. Pažymėtina, kad nuosavybės teisės įstatymu gali būti pagrįstai ribojamos tik tuo atveju, kai toks ribojimas yra *būtinąs* demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises, teisėtus interesus bei laisves, Konstitucijoje įtvirtintas vertybes ir konstituciškai svarbius tikslus, ir kai įstatymo tikslas ir numatytos priemonės yra *proporcingi*, t. y. atitinkantys siekiamus visuomenei būtinus ir konstituciškai pagrįstus tikslus (Konstitucinio Teismo 2011 m. sausio 31 d., 2013 m. vasario 15 d., 2013 m. liepos 5 d., 2013 m. gruodžio 20 d. nutarimai). Atsižvelgiant į tai, Projekto aiškinamajame rašte turėtų būti pagrįstas nurodyto ribojimo būtinumas, nurodoma, kokių konstituciškai svarbių tikslų siekiama, ir pagrindžiamas siūlomos teisinio reguliavimo priemonės proporcingumas keliamam tikslui. Šiuo atveju galbūt tikslingiau būtų kalbėti apie tai, kad asmens teisė perleisti daiktą neribojama, tačiau, jei asmuo tą daiktą perleidžia, nepaėjęs Įstatyme nustatytam terminui, jam kyla pareiga grąžinti vienkartinę išmoką įsikurti (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 punkte vartojamas formuliuotės). Kartu siūlytina įvertinti ir siūlomos priemonės proporcingumą, ar tikrai visais atvejais būtų pagrįsta reikalauti grąžinti vienkartinę išmoką įsikurti, – pavyzdžiui, asmuo ją panaudojo įsigydamas automobilį, tačiau, nepaėjęs siūlomam 24 mėnesių terminui, nusprendė jį parduoti, o gautas lėšas panaudoti kitam iš Įstatymo 13 straipsnio 3 dalies punktuose nustatytų vienkartinės išmokos įsikurti panaudojimo būdai – būstui (gyvenamosioms patalpoms) įsigyti. Trečia, nėra siūloma numatyti jokių priemonių (kontrolės, deklaravimo ar pan.), kuriomis būtų užtikrintas atsakingo subjekto informavimas (susižinojimas) apie perleidimo faktą (pavyzdžiui, remiantis Civilinio kodekso 6.579 straipsnio 4 dalimi, gyvenamosios patalpos nuomos sutartis gali būti panaudota prieš trečiuosius asmenis *tik įregistravus ją įstatymų nustatyta tvarka viešame registre*). Ketvirta, Projekte formuluojant nuostatą „paaiškėjus aplinkybėms“, kyla klausimas, koks laikotarpis turimas omenyje, per kurį minėtos aplinkybės gali paaiškėti, ar jis neturėtų būti apibrėžtas (siejant jį su tais pačiais 24 mėnesiais); kokios kiltų pasekmės, jei asmuo nevykdytų pareigos „grąžinti savivaldybės administracijai už daiktą sumokėtas pinigines lėšas“. Pagaliau siūlytina apsvaistyti galimybę Projekto 3 straipsnyje dėstomą Įstatymo 13 straipsnio 5 dalį inkorporuoti į galiojančią Įstatymo 20 straipsnį.

6. Remiantis Įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta išimtimi dėl vienkartinės išmokos įsikurti mokėjimo bei atsižvelgiant į Projekto 5 straipsniu siūlomus pakeitimus, atkreiptinas dėmesys, kad lieka nesureguliuota, per kiek laiko nuo sprendimo priėmimo turės būti išmokėta vienkartinė išmoka įsikurti.

7. Projekto 6 straipsnio 1 dalyje brauktinai siūlomos formuliuotės „iki baigs bendrojo ugdymo programą“, nes jos yra perteklinės tos pačios dalies galiojančios nuostatos „iki pilnametis asmuo baigs bendrojo ugdymo programą“ atžvilgiu.

8. Projekto 7 straipsnio 2 dalyje, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 504 straipsnio 1 dalį, vartotina ne „sprendimo“, bet „nutarties“ nuostata. Taip pat, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.262 straipsnio 1 dalyje nustatytą momentą, nuo kurio nustatoma vaiko laikinoji globa (rūpyba), siūlytina įvertinti poreikį tikslinti formuliuotę „savivaldybės administracijos direktoriaus įsakyme nurodytos datos“.

9. Nėra aišku, kodėl Projekto 7 straipsnio 3 dalyje yra siūlomas numatyti momentas – „nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos ar nuo teismo sprendime arba savivaldybės administracijos direktoriaus įsakyme nurodytos datos“. Siūlytina jį paaiškinti (be kita ko, nurodant, *koks teismo sprendimas* turimas omenyje), pagrįsti aiškinamajame rašte ir apsvarstyti galimybę jį keisti į Įstatyme jau vartojamą formuliuotę – „nuo faktinių aplinkybių atsiradimo dienos“.

10. Projekto 7 straipsnio 4 dalimi siūlomas pakeitimas prieštarauja Įstatymo 11 straipsnio 3 dalies nuostatomis, todėl jo turėtų būti atsisakoma. Priešingu argumentuotu atveju turėtų būti keičiama ir Įstatymo 11 straipsnio 3 dalis. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje nėra nustatyto tokio globos (rūpybos) išmokos neskrymo arba jos mokėjimo nutraukimo pagrindo, koks nurodomas Projekto 7 straipsnio 4 dalyje. Analogiška pastaba *mutatis mutandis* taikytina Projekto 7 straipsnio 5 daliai (žr. kartu su Įstatymo 11 straipsnio 5 dalimi).

11. Projekto 7 straipsnio 6 dalies nuostatos taip pat nėra visais atvejais tikslios. Pastebėtina, kad tik Įstatymo 9 straipsnis taikomas asmeniui, jeigu pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą jis neturi teisės gauti vaiko priežiūros išmokos. Tuo tarpu pagal Įstatymo 14 straipsnį yra mokamas išmokos įvaikinus vaiką ir gaunamos vaiko priežiūros išmokos skirtumas. Atsižvelgiant į tai, Projekto 7 straipsnio 6 dalies sąlyga „įgyja teisę gauti“ būtų aktuali tik Įstatymo 9 straipsnyje nustatytos išmokos atžvilgiu. Be kita ko, siekiant sistemiškumo, svarstyti, ar atitinkamu išmokos mokėjimo nutraukimo ar neskrymo pagrindu – įgyja teisę gauti vaiko priežiūros išmoką pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą – nereikėtų pildyti galiojančio teisinio reguliavimo, t. y. Įstatymo 9 straipsnio 3 dalies.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

Dokumentas: LIETUVOS RESPUBLIKOS IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621

Turinys
Metaduomenys
Parašai
Tikrinimas

Redaguoti Peržiūrėti

+
PASIRAŠOMIEJI METADUOMENYS

-
El. dokumento turinį aprašantys metaduomenys

El. dokumento pavadinimas	Dokumento rūšis	Parašai
LIETUVOS RESPUBLIKOS IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTAS	Išvados	[Parašai]

-
Sudarytojai

Statusas	Sudarytojas	Kodas	Adresas	Parašai
Juridinis asmuo	LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA	188604955	Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius	[Parašai]

-
Dokumento sudarymas

Sudarymo data	Parašai
2018-09-13 11:59:03	[Parašai]

-
Adresatai

Statusas	Adresatas	Kodas	Adresas	Parašai
Juridinis asmuo	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	188603515	A. Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius	[Parašai]

-
Dokumento registracijos

Registravimo data	Dokumento registracijos Nr.	Įmonės (įstaigos) kodas	Parašai
2018-09-13 11:59:03	(1.6 E) 2T-676	188604955	[Parašai]

-
Dokumentą užregistravęs darbuotojas

Vardas ir pavardė	Pareigos	Struktūrinis padalinys
Laura Juchnienė	Vyriausioji specialistė	Dokumentų valdymo skyrius

+
NEPASIRAŠOMIEJI METADUOMENYS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2018-08- Nr.
Į 2018-08-24 Nr. (15.1-24) SD - 4619

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2018 m. rugpjūčio 24 d. raštu Nr. (15.1-24) SD - 4619 „Dėl įstatymo projekto“ pateiktą išvados gauti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, informuoja, kad šiam įstatymo projektui pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.

Ministerijos kanclerė

Inga Černiuk

J. O. Krupavičiūtė, tel. (8 5) 239 3978, el. p. jurate.krupaviciute@sumin.lt

Raštas SADM.adoc

Uždaryti

Atsisiųsti ADOC formatu

Jūs peržiūrite GeDOC grupės elektroninį ADOC dokumentą.

Visi Inga Černiuk Dokumentų valdymo sistema Avilys

Turinys

Raštas SADM.docx

Metaduomenys

El. dokumento pavadinimas: DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Sudarytojai Juridinis asmuo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija. Adresas:
 Gedimino pr. 17, 01505 Vilnius **Dokumento registracijos**

Registravimo data: 2018-08-30 15:33:27. Registracijos Nr.: 2-12898

Parašai Pasirašymo data: 2018-08-30 15:30:39, Pasirašęs asmuo: Inga Černiuk ,
 Parašo paskirtis: Pasirašymas
 Laiko žymos teikėjo sertifikatas, išduotas BalTstamp QTSA TSU2
 Pasirašymo data: 2018-08-30 15:33:27, Pasirašęs asmuo: Dokumentų
 valdymo sistema Avilys , Parašo paskirtis: Registravimas

Norėdami išsamiau išnagrinėti šį elektroninį dokumentą, atidarykite jį [Signa Web](#) ar [Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos](#) interneto portaluose arba įsidiekite savo kompiuteryje elektroninio parašo formavimo ir tikrinimo programinę įrangą [SIGNA](#).

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 2411134, T.Vrublevskio g. 6, LT-01100 Vilnius, tel. (8-5) 261 6063, faksas (8-5) 2615366,
el.p. bendras@lsa.lt, atsisk.sask. LT28 7044 0600 0137 7867 AB Vilniaus bankas Vilniaus filialas, banko kodas 70440

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2018-09-14 Nr. (15)-SD-544
I 2018-08-24 Nr. (15.1-24)-4619

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir teikia šias išvadas:

1. Įvertinus tai, kad keičiamu įstatymu įteisinamas išmokos vaikui skyrimas tuo atveju, kai nepilnametis vaikas teismo sprendimu yra emancipuojamas ar vaikas (asmuo) susituokia), **6 straipsnio 3 dalies** paskutinę formuluotę siūlome patikslinti, kad išmoka vaikui skiriama ne tik pačiam nepilnamečiui emancipuotam ar pilnamečiui asmeniui, bet ir susituokusiam nepilnamečiui ir ją išdėstyti taip: „Ši išmoka mokama vienam iš vaiką auginančių tėvų (ar turimam vieninteliui iš tėvų, (tėvių)), bendrai gyvenančių asmenų, globėjui (rūpintojui), pačiam emancipuotam ar **susituokusiam** nepilnamečiui ar pilnamečiui asmeniui, kuriam ši išmoka paskirta.“

2. Galiojančioje **6 straipsnio 3 dalies** teisės normoje nustatytas reikalavimas, kad išmoka vaikui skiriama, jei nors vienas iš vaiko tėvų (tėvių) ar globėjų **ir vaikas atitinka** Išmokų vaikams įstatymo (toliau – Įstatymas) 1 straipsnio 2 dalies 1, 2, 4, 5, 7, 8 ar 9 punkto nuostatas. Tai suponuoja išvadą, kad jei vaikas turi atitikti minėtas nuostatas, jam turi būti išduotas leidimas, pvz.; kaip ketinančiam dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą ir pan. Pažymėtina, kad jei vienam iš vaiko tėvų išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, pagal Įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 4, 5 ar 8 punkto reikalavimus, vaikui išduodamas leidimas pagal UTĮ 40 str. 1 d. 3 ar 6 punktų nuostatas (šeimos susijungimo atvejis, ar ketinančiam mokytis LR). Atsižvelgiant į tai siūlome pakeisti 6 straipsnio 3 dalies formuluotę, atsisakant perteklinės jos dalies, ją išdėstant taip: „išmoka vaikui skiriama, jei nors vienas iš vaiko tėvų (tėvių) ar globėjų ~~ir vaikas atitinka~~ Išmokų vaikams įstatymo (toliau – Įstatymas) 1 straipsnio 2 dalies 1, 2, 4, 5, 7, 8 ar 9 punkto nuostatas **ir vaikui išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje**“.

3.–Keičiamo įstatymo **13 straipsniu** siūloma nustatyti, kad vienkartinės išmokos įsikurti panaudojimo būdai būtų parenkami, atsižvelgiant į socialinio darbuotojo rekomendacijas, įvertinus individualią asmens situaciją, jo poreikius bei nustatytas reikalavimas išmokos gavėjui 24 mėnesius neperleisti įsigyto daikto kitiems asmenims, o perleidus grąžinti pinigines lėšas. Savivaldybių nuomone, visais atvejais atsižvelgti į socialinio darbuotojo rekomendacijas dėl vienkartinės išmokos įsikurti panaudojimo būdų, yra perteklinis reikalavimas. Siūlome šią nuostatą

taikyti tais atvejais, kuriuos nustatytų savivaldybių administracijos, tai būtų derinama su teikiamomis paslaugomis, kiekvienas atvejis būtų įvertinamas individualiai.

4. Keičiamo įstatymo **21 straipsnio 11 punkto** nuostatas siūlytina tikslinti, nes jų turinys prieštarautų galiojančiam teisiniam reglamentavimui bei būtų neaiškus globos (rūpybos) išmokos stabdymo, ar nutraukimo tikslas. Įstatymo 11 straipsnio 5 dalis bei Išmokų vaikams skyrimo ir mokėjimo nuostatų 29 punktas aiškiai nustato, kad tais atvejais, kai vaikui (asmeniui) mokama našlaičių pensija ir (ar) vaikui išlaikyti skirta periodinė išmoka, globos (rūpybos) išmokos dydis yra lygus skirtumui tarp nustatyto globos (rūpybos) išmokos dydžio ir gaunamos našlaičių pensijos bei mokamo vaiko išlaikymo lėšų. Jei už du ar daugiau mėnesių išmokama našlaičių pensija ir (ar) piniginės lėšos vaikui išlaikyti, globos (rūpybos) išmokos dydis keičiamas (mokant skirtumą ir t.t.) šių pinigų gavimo mėnesį.

Pastebėtina, kad Sodros Registre duomenimis apie paskirtą ar perskaičiuotą našlaičių pensiją savivaldybių administracijos pradeda disponuoti tik jų išmokėjimo (gavimo) mėnesį, todėl reikalavimas sustabdyti išmokas nuo Fondo valdybos ir jos paskirtos VSDF administravimo įstaigos sprendime nurodytos datos ar teismo sprendimo (kuriuo priteisiamas išlaikymas ir pan.) įsiteisėjimo dienos yra nelogiškas ir sunkiai įgyvendinamas. Atsižvelgiant į tai 21 straipsnio 11 punkte siūlome nustatyti, kad vaikui (asmeniui), kuriam paskirta globos (rūpybos) išmoka, skiriama našlaičių pensija ir (ar) pradedama mokėti vaikui išlaikyti skirta periodinė išmoka ar keičiasi jų dydžiai – nuo jų gavimo mėnesio.

5. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas pastabas bei Įstatymu nustatytą bendrą praktiką, kad ir apskaičiuojant bendrai gyvenančių asmenų vidutines pajamas, jos yra įskaitomos į pajamas tų mėnesių, kuriais jos išmokėtos, analogiškai siūlome patikslinti **21 straipsnio 12 punktą**. Todėl asmeniui, kuriam paskirta išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai ar išmoka įvaikinus vaiką, išmoka, tuo atveju, kai asmuo, ar kitas iš vaiko tėvų (įtėvių), globėjų ar vaiko senelių įgyja teisę gauti vaiko priežiūros išmoką pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą, išmoka būtų stabdoma ne nuo Fondo valdybos ir jos paskirtos VSDF administravimo įstaigos sprendime nurodytos datos, o nuo vaiko priežiūros išmokos gavimo fakto, tai yra nuo jos gavimo mėnesio.

6. Keičiamo įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 3 punktą siūlome papildyti, kad „vaikas už kurį paskirta šio įstatymo **6 straipsnyje** ar 14 straipsnyje nustatyta išmoka pripažįstamas emancipuotu ar sudaro santuoką – nuo teismo sprendimo pripažinti nepilnametį emancipuotu įsiteisėjimo dienos ar santuokos sudarymo dienos“ – tai būtų pagrindas sustabdyti paskirtos už tą vaiką išmokos mokėjimą vienam iš tėvų (įtėvių), globėjų, kai nepilnametis vaikas susituokia ar tampa emancipuotu (ir skiriant išmoką jam pačiam).

7. Pagal galiojančią teisinę normą išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai vienam iš vaiko tėvų ar vaiko globėjui mokama tuo atveju, jei jis mokosi (mokėsi) pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar studijuoja aukštojoje mokykloje. Todėl tais atvejais, kai asmuo mokosi profesinėje mokykloje pagal bendrojo ugdymo kartu su profesiniu mokymu programą, išmokos skirti negalime, nes tokios išlygos Įstatymas nenumato. Atsižvelgiant į tai, kad panaši teisinio reglamentavimo tvarka taikoma skiriant išmoką vaikui pilnamečiui asmeniui, jeigu jis mokosi pagal bendrojo ugdymo programą (įskaitant ir profesinio mokymo įstaigose besimokančius pagal bendrojo ugdymo programą ir pagal bendrojo ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa) bei siekiant asmenims lygiateisiškumo pagrindu nustatyti teisę gauti išmoką besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai trečiaisiais mokymosi pagal minėtą programą metais, kai asmuo jau yra pabaigęs bendrojo ugdymo programą ir mokosi tik pagal profesinio mokymo programą, siūlome Įstatymo **9 straipsnio 1 dalyje** nustatyti, kad ši išmoka būtų skiriama „mokslo ar studijų laikotarpiu ir 12 mėnesių po mokslo ar studijų baigimo (pagal

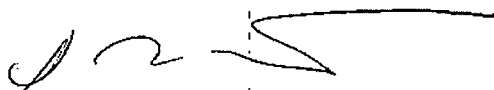
mokymosi ir (ar) kvalifikacijos pasiekimus įteisinantį dokumentą), jeigu jis mokosi (mokėsi) pagal formaliojo profesinio mokymo programą (įskaitant ir besimokančius pagal bendrojo ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa nuo mokymosi pagal profesinio mokymosi pradžios iki baigs profesinio mokymosi programą) ar studijuoja (studijavo) aukštojoje mokykloje pagal dieninę ar nuolatinę studijų formą, iki jam sukaks 26 metai.“

8. Atsižvelgiant į Keičiamo įstatymo 6 straipsnio 3 dalies nuostatą, kad išmoka vaikui būtų skiriama ir tuo atveju, jeigu vaikas (asmuo) mokosi užsienio valstybės bendrojo ugdymo mokykloje ar profesinio mokymo įstaigoje, svarstyti ar analogiška tvarka neturėtų būti nustatoma ir Įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje, nes Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 4 punktas, nustato, kad jeigu asmuo, gaunantis globos (rūpybos) išmoką studijuoja užsienio valstybės bendrojo ugdymo mokykloje, profesinio mokymo įstaigoje ar aukštojoje mokykloje, globos (rūpybos) išmoką jam skiria ir moka savivaldybės, kurios teritorijoje asmuo Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje yra deklaravęs gyvenamąją vietą arba yra įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, administracija, tuo tarpu 11 straipsnio 4 dalyje tai nėra apibrėžta. Todėl siūlome 11 straipsnio 4 dalyje nustatyti, kad globos (rūpybos) išmoka 11 straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais skiriama, „jeigu asmuo (įskaitant besimokančius užsienio valstybės bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ar aukštojoje mokykloje), atitinka šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1, 2 ar 3 punkto nuostatas“.

9. Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 5 punktą siūlome tikslinti, nes vaikas, kuriam nustatyta laikinoji globa (rūpyba), grąžinamas tėvams, kai pasibaigia jo laikinoji globa (rūpyba), todėl siūlytina nustatyti, išmokos būtų stabdomos, kai vaikas, kuriam nustatyta laikinoji globa (rūpyba), grąžinamas tėvams – nuo savivaldybės administracijos direktoriaus įsakyme nurodytos dienos.

10. Siekiant mažinti išmokų vaikams permokų susidarymą, siūlome įstatymo 21 str. 1 d. 11 punktą (ankstesnį) išdėstyti taip: „išmokos gavėjui persikėlus nuolat gyventi į kitą valstybę, - nuo mėnesio, kurį asmuo persikėlė nuolat gyventi į kitą valstybę, paskutinės dienos“ (duomenis apie išmokų gavėjus, deklaruotus kitoje valstybėje savivaldybės gali patikrinti SPIS- e, tačiau šie duomenys atnaujinami kartą per mėnesį arba ir dar rečiau, todėl nėra galimybių laiku, t.y. nuo dienos kai asmuo išsideklaravo iš Lietuvos Respublikos ir išvyko nuolat gyventi į kitą valstybę, nutraukti išmokos mokėjimo - jau būna įvykdytas mokėjimas ir susidaro permokos).

Direktorė

R. Žakaitienė

A. Vareikytė, 2791353

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministerijai
Siunčiama per TAIS sistemą

2018-08- Nr. 2R- (3.2.E)
į 2018-08-24 Nr. (15.1-24)SD-4619

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, išnagrinėjusi Jūsų pateiktą Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, pastabų ir pasiūlymų pagal kompetenciją neturi.

Direktorius

Raimondas Andrijauskas

Signa Web

Sudaryti
 Atidaryti
 Pasirašyti
 Registruoti
 Išsaugoti

Dokumentas: DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO
 Failas: 2R-4927+(3.2.E).adoc (ADOC-
 VILNIAUS G. 6)

Turinys
Metaduomenys
Parašai
Tikrinimas (2)

Redaguoti
 Peržiūrėti

+
[-] PASIRAŠOMIEJI METADUOMENYS

+
[-] El. dokumento turinį aprašantys metaduomenys

El. dokumento pavadinimas	Dokumento rūšis	Parašai
DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO		

+
[-] Sudarytojai

Statusas	Sudarytojas	Kodas	Adresas	Parašai
Juridinis asmuo	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	188607912	A. Juozapavičiaus g. 6, 09310 Vilnius	

+
[-] Dokumento registracijos

Registavimo data	Dokumento registracijos Nr.	Įmonės (įstaigos) kodas	Parašai
2018-08-29 17:01:24	2R-4927 (3.2.E)	188607912	

+
[-] Dokumentą užregistravęs darbuotojas

Vardas ir pavardė	Pareigos	Struktūrinis padalinys
Vidutė Bronė Urbonienė	Vyresnioji specialistė	Administravimo skyrius

+
[-] NEPASIRAŠOMIEJI METADUOMENYS

© 2009-2018, UAB MitSoft: Mindaugo g. 23, LT-03214 Vilnius, Lietuva.
 Iškilus techniniams nesklandumams rašykite signa-support@mitsoft.lt

Lietuvos Respublikos Seimo frakcijoms

2018-09-05 Nr.1.16-59

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

**DĖL IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 IR 21
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO**

Gerbiamieji,

Siunčiame Jums Lietuvos laisvosios rinkos instituto atliktą ekspertizę dėl išmokų vaikams didinimo.

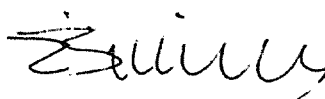
Siūlome:

- Nepritarti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymui.
- Norint siekti didinti šeimų, auginančių vaikus, pajamas, grįžti prie lengviau administruojamų valstybės politikos priemonių, pavyzdžiui, papildomo neapmokestinamo pajamų dydžio. Siekiant socialinės paramos taiklumo, skiriant socialines išmokas atsižvelgti į kitas gaunamas pajamas ir turtą.

PRIDEDAMA. 2 lapai.

Pagarbiai

Lietuvos laisvosios rinkos
instituto prezidentas

Žilvinas Šilėnas

V. Mitalas, tel. 8 5 250 0285, el. p. vytautas.mitalas@lri.lt

Dokumentas paštu siunčiamas nebus

VšĮ Lietuvos laisvosios rinkos institutas

A. Juozapavičiaus g. 6
09310 Vilnius, Lietuva

Tel. +370 5 250 0280
Fax +370 5 250 0288
lri@lri.lt
www.lri.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų
registre, kodas 110059496
PVM mokėtojo kodas LT100594917
AB SEB bankas, a.s. Nr. LT90 7044 0600 0124 3182

Dėl Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto

Lietuvos laisvosios rinkos institutas išnagrinėjo Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas) ir teikia pastabas bei pasiūlymus.

Projekto esmė – padidinti universalios išmokos vaikui („vaiko pinigų“) dydį nuo 0,79 bazinės socialinės išmokos (BSI) dydžio (30,02 Eur) iki 1,32 BSI (50,16 Eur), nustatyti vienodą papildomos išmokos dydį vaikams, augantiems nepasiturinčiose šeimose iki 0,53 BSI (20,14 Eur), ir patikslinti kitas išmokų mokėjimo nuostatas.

Nepritariame šiam projektui, nes universalios išmoka vaikui prasilenkia su socialinės paramos skyrimo principais, gali nepasiekti aiškinamajame rašte keliamo tikslo – didinti gimstamumą, o siekiant mažinti asmenų ar šeimų su vaikais skurdą yra įmanomos gerokai taiklesnės ir efektyvesnės priemonės nei „vaiko pinigai“.

Šios išmokos neatitinka socialinės paramos skyrimo principų

Universalios išmoka vaikui mokama neįvertinant šeimų pajamų ir turto, todėl toks paramos būdas nėra taiklus. Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme yra įtvirtintas socialinio teisingumo ir veiksmingumo principas. Pagal jį, „piniginė socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius.“¹

Geroji socialinių išmokų mokėjimo praktika paprastai apima išmokų gavėjų pajamų ir turto vertinimą, kad mokesčių mokėtojų lėšos būtų panaudojamos racionaliausiai ir pasiektų tuos, kuriems labiausiai paramos reikia. Tą patį pažymi ir Valstybės kontrolė socialinės apsaugos sistemos audito išvadose pabrėždama, kad „būtina peržiūrėti socialinės paramos teisinį reglamentavimą, užtikrinant, kad šios lėšos būtų naudojamos taupiai ir skiriamos labiausiai jos stokojantiems“.²

Poreikį socialinės paramos taiklumui pagrindžia ir 2016 m. liepą LLRI užsakymu „Spinter tyrimai“ atliktos reprezentatyvios gyventojų apklausos rezultatai, kurie rodo, kad 20 proc. respondentų turi draugų ar pažįstamų, kurie per pastaruosius metus gavo socialinę paramą, nors galėjo išsiversti be jos.

Išmokų didinimas gali nepadėti pasiekti projekto aiškinamajame rašte keliamo tikslo – gimstamumo didėjimo

Projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad išmokų didinimu siekiama gerinti šalies gimstamumo rodiklius. Svarbu pabrėžti, kad šiuo metu Lietuvoje gimstamumas yra didesnis, nei Europos sąjungos vidurkis ir siekia 1,69 vienai moteriai tenkančio vaiko. Lietuvos demografinė situacijai daug didesnę įtaką turi didelis emigracijos mastas, ne gimstamumas.

¹ Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas, 3 str., www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.3EEE59417F13/zVIGxmeBiU

² https://www.vkontrole.lt/pranesimas_spaudai.aspx?id=16

Taip pat, bendras pajamų lygis valstybėje ir gimstamumas neturi vienareikšmio ryšio. Ekonomiškai labiau išsivysčiusios valstybės dažnai turi mažesnius gimstamumo rodiklius, nei mažiau išsivysčiusios. Tą pagrindžia ir gimstamumo statistika ES valstybėse narėse.

Be to, išmokų dosnumo ir gimstamumo ryšys taip pat nėra įrodytas. Dažnai pavyzdžiu imamoje Lenkijoje, kurioje 2016 m. pradėjo veikti išmokų antram vaikui sistema, gimstamumas pradėjo nežymiai didėti dar prieš paskelbiant apie tokių išmokų įvedimą. Ekspertai pažymi, kad nėra aiškių įrodymų, jog šios išmokos Lenkijoje lėmė gimstamumo padidėjimą.³ Dosnios išmokos vaikus auginantįms Vokietijoje taip pat nepadeda gimstamumo lygiui augti.⁴

Išmokų mokėjimo administravimas yra brangus ir neefektyvus

Pasirinkta priemonė mokėti išmokas šeimoms, auginančioms vaikus, pakeitė iki tol galiojusį didesnį papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį (PNPD) vaikų turintiems asmenims. Vien išmokos mokėjimo administravimui 2018 metais skirta 4,5 mln. Eur⁵, o pats išmokų skyrimo procesas – biurokratizuotas ir klampus. Šiuo požiūriu daug tikslesnis ir efektyviau veikiantis paramos šeimai finansinis instrumentas buvo PNPD galiojimas, iš esmės nesudaręs jokių papildomų administravimo išlaidų.

Didinama išmoka lems didesnes biudžeto išlaidas

Skačiuojama, kad prie dabar numatytų 2019 m. reikalingų 220,5 mln. Eur papildomai reikėtų dar 130,5 mln. Eur. Toks padidėjimas neigiamai veiktų valstybės biudžetą ir gali lemti mokestinės naštos augimą.

Didinama išmoka mažins paskatas tėvams susirasti darbą (gerai apmokamą darbą)

Visuotinės išmokos, atsiradusios vietoj mokestinių lengvatų, dirbantiems ir turintiems vaikų mažina paskatas dirbti ar siekti geriau apmokamo darbo. Kartu su kitomis paskatomis dirbti mažinančiomis valstybės priemonėmis, pavyzdžiui gerokai išaugusiomis nedarbo draudimo išmokomis, tik sunkina valstybės ekonomikos augimo perspektyvas. Šiuo metu laisvų darbo vietų skaičius Lietuvoje auga ir 2017 m. pabaigoje siekė beveik 20 tūkst., tai beveik ketvirtadaliu daugiau nei buvo 2016 m.⁶

Siūlome:

- ***nepritarti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6, 9, 13, 14, 17, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymui;***
- ***norint siekti didinti šeimų, auginančių vaikus, pajamas, grįžti prie lengviau administruojamų valstybės politikos priemonių, pavyzdžiui, papildomo neapmokestinamo pajamų dydžio. Siekiant socialinės paramos taiklumo, skiriant socialines išmokas atsižvelgti į kitas gaunamas pajamas ir turtą.***

³ <https://www.firstthings.com/web-exclusives/2018/03/polands-baby-bump>

⁴ <https://www.dw.com/en/are-family-policy-reforms-to-thank-for-germanys-rising-birth-rates/a-43188961>

⁵ <http://socmin.lrv.lt/lt/naujienos/savivaldybems-vaiko-pinigams-ismoketi-laiku-siemet-skirta-4-5-mln-eur-administravimo-lesu>

⁶ <https://osp.stat.gov.lt/naujienos?articleId=5596673>